

YSGOL GYMREAG YSTALYFERA-BRO DUR

Polisi Iechyd a Diogelwch

Athro Dynodedig Diogelu Ystalyfera (Uwchradd):
Dirprwy ADD Ystalyfera (Uwchradd):

Mrs Delyth Spurway
Mr Emyr Evans / Mrs Rachel Thomas

Athro Dynodedig Diogelu Ystalyfera (Cynradd):
Dan arweiniad Mrs Delyth Spurway
Dirprwy ADD Ystalyfera (Cynradd):

Mrs Louise Edmondson
Mr Robert Colwell

Athro Dynodedig Diogelu Bro Dur:
Dirprwy ADD Bro Dur:

Miss Kath Jones
Miss Sioned Jones /
Mrs Gwenllian Doohar

Llywodraethwr Dynodedig Diogelu:

Ms Kerys Thomas

Cymeradwywyd gan y Llywodraethwyr 2018

Llofnod (Cadeirydd y Llywodraethwyr):

Ionawr 2018

Adolygwyd gan y Llywodraethwyr:

Llofnod (Cadeirydd y Llywodraethwyr):

Tachwedd 2022

Llofnod (Cadeirydd y Llywodraethwyr):

Tachwedd 2023

Llofnod (Cadeirydd y Llywodraethwyr):

Tachwedd 2024

Llofnod (Cadeirydd y Llywodraethwyr):

Tachwedd 2025

Datganiad Polisi

(Er mai Polisi Iechyd a Diogelwch Cyngor Bwrdeistref Sirol Castell-nedd Port Talbot (sydd i'w weld ar wefan y Cynghorau) yw'r ddogfen drosfwaol, mae'r polisi hwn yn berthnasol yn benodol i'n hysgol.) *

Mae'r polisi hwn yn cynnwys staff, disgyblion, ymwelwyr a defnyddwyr eraill y safle. Ei nod yw dangos sut mae'r Llywodraethwyr a'r Pennaeth yn cyflawni eu dyletswyddau o dan Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith etc 1974.

Mae Tîm Rheoli'r Ysgol a'r Corff Llywodraethol wedi ymrwymo i sicrhau Iechyd a Diogelwch pawb sy'n ymwneud â'r ysgol. Ein nod yw:

- Sicrhau bod pob cam rhesymol yn cael ei gymryd i sicrhau iechyd, diogelwch a lles defnyddwyr y safle a'r holl gyfranogwyr mewn triapiau ysgol.
- Sefydlu a chynnal gweithdrefnau gweithio diogel ar gyfer staff a disgyblion.
- Darparu a chynnal adeiladau ysgol diogel ac offer diogel i'w defnyddio yn yr ysgol
- Datblygu ymwybyddiaeth o ddiogelwch, drwy hyfforddiant priodol os oes angen, ymhlith staff, disgyblion ac eraill sy'n helpu yn yr ysgol.
- Llunio a gweithredu gweithdrefnau effeithiol i'w defnyddio os bydd tân ac argyfyngau eraill.
- Ymchwilio i ddamweiniau a chymryd camau i atal ail-ddigwyddiad.

Rolau a Chyfrifoldebau

Y **Corff Llywodraethu** sydd â rheolaeth yn y pen draw ar yr ysgol. Byddant yn:

- Penderfynu ar bolisi.
- Rhoi arweiniad strategol.
- Monitro ac adolygu materion iechyd a diogelwch.
- Sicrhau bod adnoddau digonol ar gael ar gyfer iechyd a diogelwch.
- Cymryd camau i sicrhau bod peiriannau, offer a systemau gwaith yn ddiogel.
- Sicrhau bod yr ysgol yn darparu hyfforddiant, gwybodaeth, cyfarwyddyd, anwytho a goruchwyliaeth ddigonol i alluogi pawb yn yr ysgol i fod yn ddiogel.
- Cynnal a chadw'r safle mewn cyflwr sy'n ddiogel a heb risg sylweddol.
- Darparu amgylchedd gwaith sy'n ddiogel ac yn iach.
- Darparu cyfleusterau lles digonol ar gyfer staff a disgyblion.
- Yn eu rôl cyfaill beirniadol, mae'n cynnal diddordeb yn yr holl faterion iechyd a diogelwch.
- Adolygu a monitro effeithiolrwydd y polisi hwn.

Mae'r **Pennaeth** yn gyfrifol am redeg yr ysgol o ddydd i ddydd. Bydd y Pennaeth yn:

- Hyrwyddo diwylliant iechyd a diogelwch cadarnhaol, agored yn yr ysgol
- Adrodd i Lywodraethwyr ar faterion iechyd a diogelwch allweddol
- Gofyn am gyngor gan sefydliadau neu weithwyr proffesiynol eraill, megis yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch, cynghorwyr diogelwch ac ati yn ôl yr angen
- Sicrhau bod yr holl staff yn cydweithredu â'r polisi
- Dyfeisio a gweithredu gweithdrefnau diogelwch
- Sicrhau bod asesiadau risg yn cael eu hadolygu'n flynyddol
- Sicrhau bod gan staff perthnasol fynediad at hyfforddiant priodol
- Cwrdd â'r Rheolwr Cyfleusterau bob wythnos i sicrhau yr ymdrinnir ag unrhyw faterion adeiladu/tiroedd mewn modd amserol

Bydd Uwch Reolwyr yr ysgol yn cefnogi'r Pennaeth yn eu rôl. Byddant yn:

- Sicrhau bod asesiadau risg yn gywir, yn addas ac yn cael eu hadolygu'n flynyddol
- Delio ag unrhyw arferion, offer neu faterion adeiladu peryglus ac adrodd i'r pennaeth os nad ydynt wedi'u datrys
- Darparu enghraifft dda, arweiniad a chefnogaeth i staff ar faterion iechyd a diogelwch
- Cynnal cyfnod ymsefydlu iechyd a diogelwch ar gyfer yr holl staff a chadw cofnodion o'r cyfnod ymsefydlu hwnnw
- Cael y wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau newydd mewn materion iechyd a Diogelwch i ysgolion
- Cynnal ymchwiliadau i ddamweiniau a chynhyrchu adroddiadau / datganiadau ar gyfer unrhyw gamau sifil neu droseddol a allai godi
- Sicrhau bod unrhyw gontractwyr ar y safle yn gymwys mewn materion iechyd a diogelwch

Mae'r **Rheolwr Safle** yn gyfrifol am gynnal a chadw o ddydd i ddydd ac adeiladau / tiroedd eraill. Byddant yn:

- Sicrhau bod unrhyw waith sydd â goblygiadau iechyd a diogelwch yn cael ei flaenoriaethu
- Rhoi gwybod am unrhyw bryderon ynghylch peryglon heb eu datrys yn yr ysgol i'r uwch dîm rheoli ar unwaith
- Sicrhau bod yr holl waith o dan eu rheolaeth yn cael ei wneud mewn modd diogel
- Cynnal archwiliad dyddiol o'r tiroedd a'r adeilad i weld unrhyw ddadfeiliad neu beryglon eraill fel gwydr wedi torri ac ati yn yr ardaloedd chwarae
- Sicrhau bod yr holl staff glanhau yn ymwybodol o arferion gwaith diogel, yn enwedig o ran adrodd am beryglon, defnyddio sylweddau peryglus a thrin â llaw
- Cynnal prawf wythnosol o'r larwm dân
- Sicrhau bod pob contractwr yn cael ei 'sefydlu' a'i fod yn dangos yr asesiadau risg perthnasol, cofnodion asbestos a'u bod yn cael gwybod am unrhyw doeau bregus neu beryglon eraill yn yr ardaloedd lle byddant yn gweithio
- Cydweithredu'n llawn â threfniadau iechyd a diogelwch yn ystod prosiectau adeiladu mwy

Bydd holl staff yr Ysgol yn:

- Darllen y Polisi Iechyd a Diogelwch
- Cydymffurfio â threfniadau iechyd a diogelwch yr Ysgol
- Gofalu'n rhesymol am eu hiechyd a'u diogelwch eu hunain a phobl eraill
- Cadw yr ystafell ddosbarth / iard chwarae / swyddfa mewn cyflwr gweddol daclus a diogel
- Dilynwch gyfarwyddiadau diogelwch wrth ddefnyddio offer
- Goruchwyllo disgyblion a'u cynghori ar sut i ddefnyddio offer yn ddiogel
- Rhoi gwybod am arferion, offer neu gyflyrau ffisegol a allai fod yn beryglus i'w rheolwr llinell a/neu'r aelod priodol o staff
- Dilyn y weithdrefn adrodd am ddamweiniau (sy'n ddogfen ar wahân)
- Cyfrannu at ac amlygu unrhyw fylchau yn asesiadau risg yr ysgol

Yn unol â rheolau a gweithdrefnau'r ysgol ar ddisgyblaeth, bydd **disgyblion** yn:

- Dilyn rheolau diogelwch a hylendid a fwriedir i ddiogelu iechyd a diogelwch eu hunain ac eraill
- Dilyn cyfarwyddiadau diogelwch staff addysgu a chymorth, yn enwedig mewn argyfwng

Bydd y **Tîm Diogelwch Galwedigaethol (Cyngor Castell-nedd Port Talbot)** yn:

- darparu cyngor ac arweiniad i helpu ysgolion i gyflawni eu cyfrifoldebau iechyd a diogelwch
- ateb ymholiadau gan staff ar faterion iechyd a diogelwch
- ymweld lle bo angen i roi cyngor ar bob agwedd ar bolisiâu a gweithdrefnau iechyd a diogelwch newydd a phresennol
- casglu gwybodaeth am ddamweiniau a digwyddiadau i adrodd i HSE lle bo angen
- cynghori ar hyfforddiant diogelwch staff a'i hwyluso (pan fo'n bosibl)
- drafft a/neu gynghori ar bolisiâu, gweithdrefnau a chanllawiau ar gyfer iechyd a diogelwch
- dehongli a chynghori ar ddeddfwriaeth newydd sy'n effeithio ar yr amgylchedd gwaith
- mynychu cyfarfodydd i gynghori ar faterion diogelwch galwedigaethol

Trefniadau

Adrodd am Ddamweiniau a Digwyddiadau

- Mae'r weithdrefn cofnodi damweiniau a'r holl waith papur cysylltiedig i'w gweld ar wefan y Cyngor: Drwy wefan y fewnrwyd

Gweinyddu Meddyginiaethau

- Dim ond pan fydd y ffurflen caniatâd rhieni wedi'i chwblhau y rhoddir meddyginiaeth
- Bydd y feddyginiaeth yn cael ei rhoi gan un aelod o staff enwebedig ar gyfer pob disgybl a chedwir cofnodion priodol
- Dim ond yn ystod amser ysgol y caiff meddyginiaethau eu rhoi pan fyddant wedi'u rhagnodi gan feddyg teulu plentyn neu weithiwr meddygol proffesiynol perthnasol arall
- Cedwir meddyginiaethau mewn cwpwrdd dan glo yn swyddfa'r ysgol
- Yr unig eithriadau i hyn yw meddyginiaeth asthma ac 'epipens' (yn dilyn trafodaeth gyda rhieni) y gellir eu cadw mewn lleoliadau priodol, allan o gyrraedd disgyblion eraill, fel y bo'n briodol
- Mae'r dosau a weinyddir yn ystod y diwrnod ysgol i'w cadw i'r lleiafswm, e.e. cwrs o wrthfotigau sydd angen pedwar dos y dydd - dim ond un dos (amser cinio) fydd angen ei weinyddu fel arfer yn yr ysgol

Asbestos

- Mae'r holl staff wedi cael gwybod am leoliad unrhyw asbestos yn yr ysgol
- Rhaid i bob contractwr lofnodi i ddweud eu bod wedi gweld y gofrestr cyn dechrau gweithio ar y safle

Rheoli Sylweddau Peryglus

- Bydd y defnydd o sylweddau peryglus yn yr ysgol yn cael ei gadw i isafswm
- Bydd y Rheolwr Safle (gyda chymorth priodol gan uwch reolwyr) yn cwblhau asesiad COSHH ar gyfer yr holl sylweddau peryglus a ddefnyddir ar y safle
- Caiff y gweithdrefnau a'r mesurau rheoli cysylltiedig eu hariannu a'u gorfodi

Offer Sgrin Arddangos

- Ar gyfer aelodau staff sydd â 'swyddi desg' dilynir gweithdrefn y Cyngor ar gyfer cynnal hunanasesiadau gweithfan yn flynyddol
- Ar gyfer aelodau o staff a ddarperir gyda dyfeisiau cludadwy (e.e. gliniaduron, tabledi) bydd staff yn cael canllawiau cyfredol y Cyngor ar eu defnydd

Ymweliadau Addysgol

- Bydd pob taith oddi ar y safle yn destun asesiad risg a dilynir cyngor Cynghorydd Ymweliadau Addysgol y Cyngor.

Profion Trydanol

- Caiff pob eitem o offer trydanol cludadwy yn yr ysgol eu harchwilio a'u gwirio'n flynyddol

Iechyd a Lles Gweithwyr

- Mae Gwasanaeth Lles Cyflogeion y Cyngor yn cefnogi'r ysgol a chyfeirir at staff fel yr amlinellir ym Mholisi Absenoldeb Oherwydd Salwch y Cyngor

Diogelwch Tân a Gwacáu'r Adeilad

- Mae gan allanfeydd tân arwyddion priodol
- Mae cynlluniau sy'n dangos llwybrau ymadael yn cael eu harddangos wrth ddrws pob ystafell ddsbarth
- Mae ymarfer tân yn cael ei ymarfer a'i ddogfennu unwaith y tymor gan Mr A.Bravin
- Adroddir ar amseroedd gadael ac unrhyw faterion sy'n codi i'r Llywodraethwyr
- Mae diffoddwyr tân yn cael eu harchwilio'n flynyddol gan Fire Safety direct
- Cynhyrchwyd polisi diogelwch tân ac asesiad risg ar wahân

Darpariaeth Cymorth Cyntaf

- Mae'r ysgol wedi cynnal asesiad risg cymorth cyntaf i ganfod y nifer gofynnol o gymorth cyntaf a lleoliad / nifer y pecynnau cymorth cyntaf
- Cynhelir pecynnau cymorth cyntaf cludadwy ar ymweliadau addysgol
- Os yw'r asesiad risg yn mynnu bod angen, bydd cynorthwyydd cyntaf cymwys yn bresennol ar y daith

Technoleg Bwyd

- Dim ond os bydd rhagofalon tân ac asesiadau risg priodol ar waith y defnyddir offer coginio gan gynnwys popty a hobiau
- Rhaid i'r staff fod yn fodlon bod y tasgau a gyflawnir yn briodol i'r disgyblion dan sylw

- Bydd goruchwyliaeth agos yn briodol ar gyfer rhannau mwy peryglus o'r broses goginio, h.y. cymryd bwyd i mewn neu allan o ffwrn boeth

Legionella

- **Mae arbenigwyr trin dŵr Acorn** yn rhoi cyngor ac wedi helpu i baratoi asesiadau risg Legionella'r ysgol a hefyd samplu dŵr yn unol â'r asesiad risg

Lifftiau & Teclynnau Codi

- Caiff pob lifft i deithwyr a chodwyr ar gyfer disgyblion anabl eu harolygu gan beiriannydd cymwys bob chwe mis
- Mae offer codi nad yw'n cael ei ddefnyddio i godi pobl yn cael ei archwilio'n flynyddol

Trin â Llaw

- Rhaid i ddisgyblion a staff godi offer a dodrefn o fewn eu gallu unigol eu hunain yn unig
- Darperir hyfforddiant codi a chario ar gyfer aelodau priodol o staff gan gynnwys, os oes angen, gynnwys sut i godi disgyblion yn ddiogel

Offer Maes Chwarae

- Mae offer iard chwarae a'i ddefnyddio yn cael ei oruchwyllo yn ystod pob egwyl yn ystod y diwrnod ysgol
- Os defnyddir yr offer yn ystod amser gwersi, cynhelir goruchwyliaeth unwaith eto
- Gwneir penderfyniad, ei gofnodi a'i orfodi os yw tywydd garw (llaith / rhewllyd) yn golygu na fydd offer yn ddiogel i'w ddefnyddio ar ddiwrnod penodol

Goruchwyllo Meysydd Chwarae

- Bydd lefelau priodol o oruchwyliaeth yn cael eu cynnal mewn meysydd chwarae fel y disgrifir yn yr asesiad risg iard chwarae

Aelodau Staff Beichiog

- Dilynrir gweithdrefnau Cyngor CNPT ar gyfer aelodau beichiog o staff, gan gynnwys cynnal 'Asesiad Risg Beichiogrwydd'

Asesiad Risg

- Mae'r ysgol yn cynnal cyfres gynhwysfawr o asesiadau risg sy'n cwmpasu gweithgareddau sy'n seiliedig ar y cwricwlwm yn yr ysgol; ymweliadau ysgol a rhedeg adeilad a thir yr ysgol
- Maent i gyd ar gael ar weinydd canolog yr ysgol i staff eu harolygu a chyfeirio atynt yn ôl yr angen
- Bydd y tîm rheoli yn cymryd camau i sicrhau bod staff priodol yn ymwybodol o'r asesiadau risg sy'n briodol i'w rôl a byddant yn monitro cydymffurfiaeth â mesurau rheoli a bennir yn yr asesiadau risg
- Adolygir yr holl asesiadau risg yn flynyddol (ac eithrio asesiadau risg ar gyfer tripiâu ysgol y dylid eu hadolygu bob tro y cynhelir y daith)

Slipiau Tripiâu a Chwypadau ar y Lefel

- Mae'r potensial ar gyfer teithiau llithro a chwypu yn yr ysgol wedi'i asesu mewn risg ac mae rheolaethau priodol wedi'u rhoi ar waith
- Mae hyn yn cynnwys gweithdrefnau gweithio ar gyfer lloriau mopio, matiau llawr amsugol ger mynedfeydd ac archwiliadau rheolaidd o fannau ar gyfer gweld peryglon

Eira ac lâ

- Lluniwyd cynllun yn amlinellu'r prif lwybrau i gerddwyr y bydd staff y safle yn ymdrechu i gadw ar agor yn ystod amodau eira a rhewllyd
- Os daw'n amhosibl cadw'r llwybrau hyn yn glir, hysbysir y pennaeth ar unwaith ac mae'r wybodaeth hon yn cyfrannu at unrhyw benderfyniad i gau'r ysgol

Straen yn y Gwaith

- Rhagweithiol - defnyddir templedi'r Cyngor ar gyfer Asesu Risg Straen er mwyn nodi sut y gellir lleihau lefelau straen (a achosir gan waith) ymhlith staff
- Adweithiol – cefnogir unigolion y nodir eu bod yn dioddef o lefelau gormodol o straen (a achosir gan waith neu faterion personol) yn unol â pholisïau lles yr ysgol ac, os oes angen, drwy gael mynediad i'r Gwasanaeth Iechyd a Lles Cyflogaion.

Goruchwyllo Disgyblion

- Bydd ymddygiad synhwyrol a diogel yn cael ei hyrwyddo i ddisgyblion gan bob aelod o staff
- Ymdrinnir ag ymddygiad peryglus neu beryglus a arddangosir gan ddisgyblion a'i drin o fewn rheolau'r ysgol
- Dim ond o dan oruchwyliaeth oedolion y caniateir i ddisgyblion gael neu aros mewn ystafelloedd dosbarth
- Bydd goruchwyliaeth briodol o ystafelloedd clogyn a mynediad i doiledau ar waith ar adegau prysur

Hyfforddiant

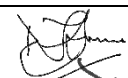
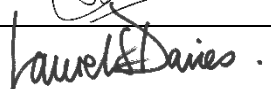
- Asesir Anghenion Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch fel rhan o adolygiad blynyddol yr unigolyn
- Gellir nodi anghenion hyfforddi hefyd fel rhan o broses asesu risg

Trais yn y gwaith / Lone Working

- Cynhaliwyd asesiad risg ar gyfer trais yn y gwaith a gweithio ar wahân - mae polisiau a gweithdrefnau ar wahân ar waith

Gweithio ar Uchder

- Mae asesiadau risg gweithio ar uchder wedi'u cwblhau ar gyfer yr ysgol
- Cedwir systemau gwaith cadw cofnodion a diogel priodol yn y ffeil gweithio ar uchder.
- Mae'r holl staff safle/gofalu sy'n gweithio ar uchder wedi bod ar gwrs hyfforddi hanner diwrnod.
- Mae staff addysgu a staff eraill sy'n helpu i sefydlu arddangosfeydd yn yr ysgol wedi cael hyfforddiant mewnol priodol a dywedodd fod yn rhaid iddynt:
 - Defnyddio offer mynediad priodol - grisiau, stolion cic ac ati.
 - Gwisgo esgidiau fflat wrth godi arddangosfeydd
 - Peidio â dringo ar ddodrefn i godi arddangosfeydd

	Enw	Llofnod	Dyddiad
Cadeirydd Llywodraethwyr	Mr Tudur Jones		Tachwedd 2025
Head Teacher	Mrs Laurel Davies		Tachwedd 2025

Dyddiad Adolygu

Tachwedd	2026
----------	------